UUTISET

YM: Arvokas maisema-alue ei kahlehdi maankäyttöä

”Valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ei ole suoraan oikeudellisia vaikutuksia maankäyttöön. Elinkeinojen harjoittamista ei ole tarkoitus tai tahto rajoittaa.”

Näin vastaa ympäristöneuvos **Tapio Heikkilä** ympäristöministeriöstä monen maanomistajan kysymykseen, mitä arvokkaalla maisema-alueella saa tai ei saa tehdä.

”Alueella asutaan kuten ennenkin. Kun kyseessä on viljelymaisema, suositellaan viljelyn jatkamista. Metsätalousmaata koskien Tapion ohjeet ovat pätevä paperi. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen status on tunnustus ihmisille, joiden työn tuloksena maisema on muovautunut.”

Alueet pitää kuitenkin merkitä maakunta- ja yleiskaavoihin, jolloin aluetta koskevia rajoituksia tai tavoitteita voi tulla. Niistä päätetään maakuntaliitoissa ja kunnissa, ei ympäristöministeriössä, Heikkilä huomauttaa.

Yksityiskohtaisia ohjeita ei laadita

Kentältä on esitetty toive, että elykeskuksille ja kunnille laadittaisiin valtakunnalliset, yksityiskohtaiset ohjeet maisema-alueiden kaavoittamisesta ja luvittamisesta. Maanomistajat pelkäävät, että muuten heitä

> Kun kyseessä on viljelymaisema, suositellaan viljelyn jatkamista.
> **TAPIO HEIKKILÄ**

ei kohdella tasapuolisesti maan eri osissa.

Heikkilästä toiveen toteuttaminen ei olisi järkevää.

”Yksityiskohtaiset yleisohjeet eivät yleensä johda käytännön kannalta hyvään lopputulokseen. Jokainen tilanne pitää harkita paikallisesti. Ei voida yksiselitteisesti kieltää tyyliin maisema-alueelle ei saa rakentaa tietyn pohjapinta-alan ylittäviä tuotantorakennuksia.”

Heikkilä muistuttaa, että maisema-alueesta huolimatta luvat myönnetään tavalliseen tapaan, mutta toivottavasti maisema huomioiden.

Esimerkiksi soranottolupa annetaan maa-aineslain määräysten mukaan. Heikkilä ennakoi, että viranomainen on todennäköisesti tavallista tarkempi arvioidessaan myöntämisperusteita maisema-alueelle.

”Kyse voi olla koko kylän yhteisestä maisemasta. Jos sinne keskelle tulee soramonttu, se ei enää ole pelkästään yksityinen asia.”

Elykeskukset järjestävät kuulemiset

Nykyiset arvokkaat maisema-alueet on valittu valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995.

Maisemien inventointi on saatu maakunnissa päätökseen.

YM valmistelee parhaillaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden alustavaa listaa, joka lähtee kuulemiskierrokselle loppusyksystä tai viimeistään alkuvuodesta. YM:ssä toivotaan runsaasti palautetta, Heikkilä kertoo.

Kuulemisten järjestäminen on elykeskusten vastuulla.

Yhdessä listan kanssa lähtee tutustuttavaksi muistio, jossa YM haluaa yksityiskohtaisesti selittää, mitä valtakunnallisesti arvokas maisema-alue tarkoittaa.

Heikkilä toivoo maisemalistauksen olevan keskustelun ja pohdinnan herättäjä: ihmiset havahtuisivat elävänsä arvokkaan maiseman keskellä ja heille heräisi mielenkiinto pitää sitä yllä.

Ajankohtaista tietoa arvokkaista maisema-alueista ja niiden inventoinneista on *maaseutumaisemat.fi* -verkkosivuilla.

MAIJA ALA-SIURUA

Nasa: Marsissa on virtaavaa vettä

Marsin pinnalta on todistetusti löydetty virtaavaa, joskin erittäin suolaista vettä, kertoo Yhdysvaltain avaruushallinto Nasa.

Nasan mukaan aiemmin kuivaksi ja hedelmättömäksi luullun planeetan pinnalla on enemmän kosteutta ja vettä kuin aiemmin on oletettu.

Tutkijoiden mukaan planeetan pinnalta löydetyt tummat juovat ovat itse asiassa jokia, joissa virtaa ”tietyissä olosuhteissa” suolaista vettä.

Juovat muodostuvat planeetan pinnalle myöhään keväällä, kasvavat kesällä ja katoavat syksyllä, kun lämpötila laskee alle 23 pakkasasteen. Tutkijoiden mukaan juovat eivät ole syviä, vaan vesi on maa-ainekseen sekoittunut ohut kerros.

Juovien kupeesta löydetyt mineraalit ovat Nasan mukaan sellaisia, että ne todennäköisesti pitävät suolaveden nestemäisenä kylmemmissä olosuhteissa kuin on luultu. Tämä mahdollistaa tutkijoiden mukaan sen, että vesi voi virrata.

Tällä hetkellä ei ole tiedossa, onko vettä jossain muodossa myös planeetan pinnan alla.

Suolaveden alkuperä ei ole tutkijoiden tiedossa.

Nasan tutkijoiden mukaan vesi on elämän edellytys kaikkialla maailmankaikkeudessa. Tästä syystä veden löytyminen lisää todennäköisyyttä sille, että Marsista voi löytyä myös elämää.

MT-STT

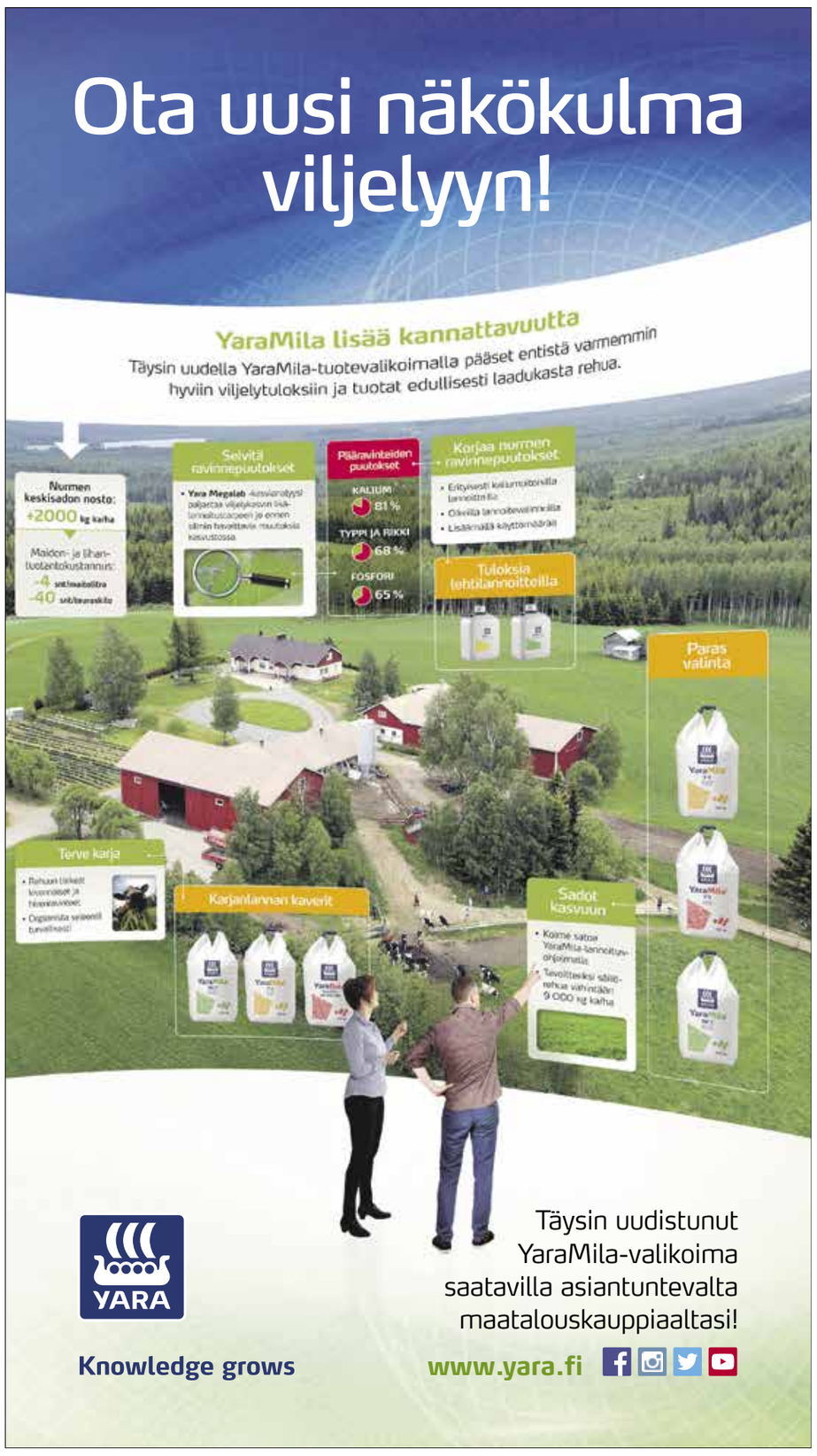

Ruotsissa puhutaan nyt kotimaisesta ruuasta

Ruotsissa kotimainen ruoka on nyt kaikkien huulilla. Varsinkin maito.

JOHANNA NORIN

Ruotsalaisten tuottajien etujärjestö LRF järjesti Tukholmassa viime viikolla mielenosoituksen, jolla heräteltiin sekä kuluttajia että päättäjiä. Viljelijät näkyivät katukuvassa julisteineen myös Kuninkaanlinnan liepeillä.

Tuottajien etujärjestö LRF järjesti Tukholmassa viime viikolla mielenosoituksen, jolla heräteltiin sekä kuluttajia että päättäjiä.

Viljelijät jakoivat maidonvalkeissa asuissaan metromatkustajille maitoa ja ojensivat maaseutuministeri **Sven-Erik Buchtille** (sd.) yli 170 000 nimeä keränneen maitoadressin ruotsalaisen maidon puolesta.

”Ymmärrän maidontuottajien tiukkuutta. Kriisi on globaali ja tulot ovat laskeneet 25–30 prosenttia. Mutta politiikalla voidaan tehdä vain osa, eikä kukaan ole kieltänyt meijereitä maksamasta parempaa hintaa.”

Ministeri lupailikin ainoastaan nostaa dieselveroa 30 miljoonaa euroa aiottua vähemmän. Traktoreilla Tukholmaan marssinut viljelijäväki oli pettynyttä.

Keväällä kuulosti hiukan huvittavaltakin, kun ministeri Bucht totesi (MT 18.5.2015), että naapurissa aiotaan diskuteerata eli puhua ruualle lisää hintaa ja arvostusta.

Hän piti tärkeänä saada koko tuottaja-, teollisuus-, pankki-, kauppa- ja politiikkaketju pohtimaan sitä, mitä voitaisiin tehdä ruotsalaisen ruuan arvostuksen ja viljelijän leivän leventämisen eteen. Kokouksia on jo pidetty.

Puhuminen voi parantaa – hintaakin

Suomalaisen tuottajan mielestä pelkkä puhuminen voi tuntua hölynpölyltä, kun pitäisi saada jotakin viivankin alle. Naapurin kokemus näyttää kuitenkin toista.

”Luomun osalta tilanne oli vielä muutama vuosi sellainen, että luomumaitoa saatettiin sekoittaa tavalliseen. Kuluttajat ovat kuitenkin alkaneet pikkuhiljaa kiinnostua enemmän siitä, mitä syövät ja arvostaa ruotsalaisen tuotannon lääkkeettömyyttä ja torjunta-aineettomuutta”, kertoo Ruotsin länsirannikolla luomumaitoa tuottava **Katarina Johansson**.

Hänen toiveensa maitokriisin hoitamiseksi esiteltiin aiemmin (MT 9.9.2015).

Johansson uskoo, että puhuminen muuttaa kuitenkin pikku hiljaa tietämystä, asenteita, ostoskorin sisältöä ja myös hintoja.

”Monet eivät yksinkertaisesti tiedä tuotannosta, jotta osaisivat tehdä valintoja”, hän sanoo.

”Edes poliitikot eivät ymmärrä maatalouden laajempaa merkitystä tai sitä, että sadankaan miljoonan kruunun panostus ei tarkoita maatilatasolla juuri mitään.”

Johanssoneilla on 120 eläimen karja, 60 lehmää ja pääosin viljeltyä vuokrapeltoa 120 hehtaaria.

”Maata ei ole täällä Göteborgin lähellä myynnissä ja jos onkin, sen ostaa kalliilla joku hevosten pitäjä.”

Arla tuo lapsia tilalle

Johanssonien maaseutuidylli on auringonpaisteessa täydellinen: päärakennus lepää avarien peltojen kyljessä, nurkat ovat suorassa, rehupaalit järjestyksessä ja taustalla siintää Skagerrak, meri, johon laitumet loppuvat ja jossa karja pääsee jaloittelemaan.

Ruotsissa karjan pitää laiduntaa ulkona kahdesti viikossa ulkona ja luomukarjan viisi kuukautta vuodessa.

Tila saa lisätuloa **Hansin** kaivuritöistä, vanhan päärakennuksen huonevuokrauksesta, aurinkosähkön myynnistä ja koululaisryhmien vierailuista.

Johanssonit ovat avanneet ovet ulkomaailmaan: maatilalla on vieraillut poliitikkoja – muun muassa edellinen pääministeri **Fredrik Reinfeldt** – ja lukuisa joukko lapsia.

Tilalla käy Arlan järjestämänä vuosittain 50–60 lapsiryhmää 8–10-vuotiaita koululaisia.

”Kaupungistumisen myötä monen kytkös maaseutuun on kadonnut kokonaan, eikä tiedetä, mistä ruoka tulee.”

”Useimmat lapset ovat kuitenkin hyvin kiinnostuneita näkemään lehmiä ja antamaan vaikka vasikan imeä sormea”, Johansson kertoo.

Kauppaketju juonessa mukana

Jos poliitikkoja ja lapsia valistetaan maalla, aikuisia heräteltäänkaupan ovella: ICA-marketin portinpielessä mainostetaan isosti luomutuotteiden laajaa valikoimaa ja televisioruudulla pyörii tietoiskuja.

”Meillä on nollatoleranssi salmonellan suhteen.”

”Meillä kaikki eläimet laiduntavat ulkona.”

Mainokset ovat liha-alan maksamia, mutta viesti iskostunee asiakkaan mieleen siinä missä seuraavana ruudulle lävähtävä kuva kiviuunipitsastakin.

Luomu on kaupassa näkyvästi esillä ja ketju lähti myös mukaan kampanjaan, jossa kuluttaja voi valita ruotsalaista maitoa ja maksaa siitä lisäkruunun.

EIJA MANSIKKAMÄKI

EIJA MANSIKKAMÄKI

“Ihmiset eivät tiedä tuotannosta, jotta osaisivat valita. Viljelijöille puolestaan pitää korvata maisemanhoidosta ja eläinten hyvinvoinnista koituvat korkeammat kulut”, luomumaitotilan emäntä Katarina Johansson sanoo.

RUOTSIN MALLI

Tuottajajärjestö lähestyy kuluttajia

Ruotsissa tuottajajärjestö LRF lähestyy kuluttajia monin tavoin. Tämän syksyn kampanja on ollut #förmjölken (maidon puolesta).

Koko ketjun kokous. LRF järjesti 7.9. Keski-Ruotsin Jönköpingissä suuren keskustelun maan ruuantuotannon tulevaisuudesta. Mukana oli koko ketju.

Mielenosoitus Tukholmassa. Viljelijät marssivat maanantaina 21.9. traktorein Tukholmaan eduskuntatalolle.

Maitoadressi. LRF aloitti nimien keruun ruotsalaisen maidon puolesta. Nimilista luovutettiin ministerille mielenosoituksessa.

Maitoa metroissa. Viljelijät jakoivat mielenosoituspäivänä Tukholman metroasemilla ruotsalaista maitoa ja keräsivät nimiä maitoadressiin.

ICA-yhteistyö. Kauppaketju ICA aloitti samana päivänä kampanjan, jossa maitokruunukolikoilla merkityistä litran maitopurkeista menee ylimääräinen kruunu ruotsalaisen maidon tuottajille.

LRF:n nettisivut. Selkeitä sanoja ja kuvia maitokriisistä ja maataloudesta, neuvoja tilavierailuihin ja digitaalista opetusaineistoa maataloudesta.

Vetoava viesti on selvä: Viisi viljelijää lopettaa maidontuotannon joka päivä. Tuotanto on kilpailijamaita kalliimpaa ja tarvitsee tukea.

Yli 171 000 nimeä ruotsalaisen maidon puolesta

”Haluan ruotsalaisia maitotuotteita, avoimen maalaismaiseman, työmahdollisuuksia kaikkialle maahan ja kestävää ruotsalaista ruuantuotantoa.”

Ja nimi alle.

Tällaisella vetoomuksella Ruotsin tuottajajärjestö LRF kerää nimiä kotimaisen maatalouden ja juuri nyt erityisesti maidontuotannon puolesta.

Vetoomukseen on präntätty pienemmällä, että tavoitteena on saada tuottajille akuuttia yritystukea ja valtion lainatakuita, saada EU-tuet maksettua ajoissa, nostaa dieselveron palautusta kolmella kruunulla lähemmäs EU-tasoa sekä saada ruotsalaistuottajille korvausta siitä, että ympäristö- ja tuotantosäädökset ovat muita tiukemmat ja kalliimmat.

Nimien keruu alkoi kuukausi sitten ja niitä on kasassa 171 000. Allekirjoitus on helppoa: nimensä voi kirjoittaa netissä tai paperilla. LRF:n kotisivuilla värvätään väkeä keräämään nimiä ja kehotetaan jakamaan allekirjoituslinkkiä sosiaalisessa mediassa.

> Nimien keruu alkoi kuukausi sitten. Allekirjoitus on helppoa: nimensä voi kirjoittaa netissä tai paperilla.

Allekirjoittanut testasi linkkiä. Kun on allekirjoittanut, saa kiitoksen siitä, että antoi tukensa poliitikoille vietävälle viestille ruotsalaisten viljelijöiden tarpeellisuudesta.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Työntekijöiden lomarahoista sovitaan paikallisesti

Työntekijöille maksettavista lomarahoista voidaan sittenkin sopia paikallisesti.

Hallitus oli jo laajentamassa lomarahojen maksamisvelvollisuutta kaikkiin yrityksiin ja uusillekin aloille, mikä olisi tiennyt lisälaskua tuhansille yrittäjille.

Hallituksen uusimman selvityksen ja siitä tehdyn tulkinnan mukaan rahoista voidaan jatkossakin sopia paikallisesti aloilla, joilla sopimuksia ei ole.

Suomen Yrittäjien mukaan joustavuus tekee mahdolliseksi hallituksen peräämän kilpailukykyhypyn.

Järjestön mukaan työehtosopimusten ulkopuolella olevista 225 000 työntekijästä noin kolmannes on jo saanut lomarahaa, mutta loput eivät. Laajennus olisi koskenut 25 000 yrittäjää ja heille 235 miljoonan euron lisälaskua.

Sen sijaan lomarahoja työehtosopimusten nojalla jo saavilta leikataan 30 prosenttia.

Hallituksen suunnitelma lomarahan muuttamisesta työntekijän lakisääteiseksi oikeudeksi on herättänyt hämmennystä järjestäytymättömillä aloilla.

Pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) korosti keskiviikkona eduskunnassa, että yksityiskohdat täsmentyvät lainvalmistelussa ja ne valmistellaan normaaliin tapaan yhteistyössä työelämän osapuolten kanssa.

Pääministerin mukaan kilpailukyvyn parantamisen keinot eivät ole hallitukselle arvovaltakysymys, mutta hallituksen on varmistettava, että tuloksiin päästään.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Venäläisarvio: Pakotteet jatkuvat vuoteen 2018

Venäläinen maitoalan asiantuntija arvioi, että Venäjän asettamat tuontikiellot länsimaisille elintarvikkeille jatkuvat ainakin vuoteen 2018 asti, kirjoittaa dairyreporter.com -sivusto.

”Pääsyy on poliittinen, sillä meillä on vaalit tuona vuonna”, totesi venäläisen The Dairy News -sivuston päätoimittaja **Mikhail Mischenko**. Hän puhui Liettuassa järjestetyssä kansainvälisessä meijerialan tapahtumassa viime viikolla.

Mischenko viittasi maaliskuussa 2018 järjestettäviin presidentinvaaleihin.

Venäjän asettama tuontikielto länsimaisille elintarvikkeille on nykypäätösten perusteella voimassa elokuuhun 2016 asti.

Tuontikielto koskee Euroopan unionin jäsenmaiden tuotteiden lisäksi muun muassa yhdysvaltalaisia ja norjalaisia elintarvikkeita.

HANNA LENSU